

Planlägningsbeskrivning – 2021-05-03

Norrbotniabanan, Dåva-Gryssjön

Med hjälp av denna planlägningsbeskrivning får du information om hur projektet kommer att planläggas, när du kan påverka samt vilka beslut som kommer att fattas.

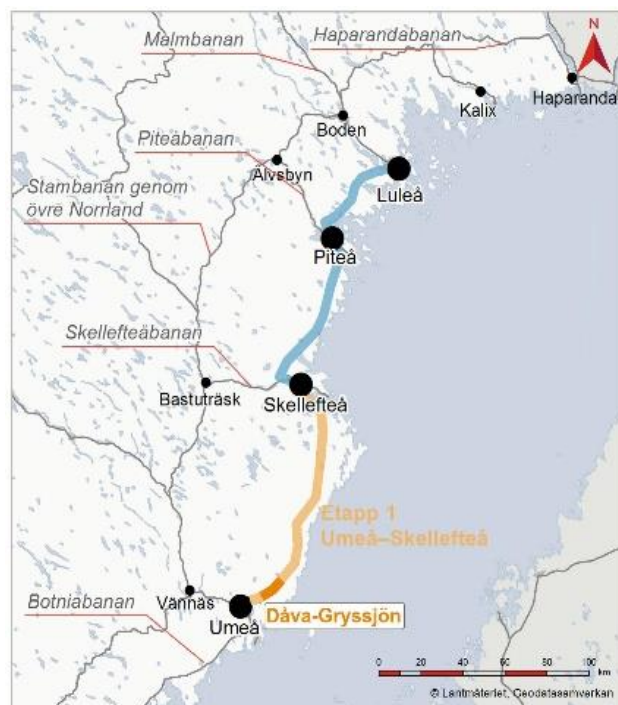
Bakgrund, ändamål och syfte med projektet

Stambanan genom övre Norrland utgör en viktig länk för att tillgodose landets behov av järnvägstransporter genom Norrland. Banan är enkelspårig, har tvära kurvor, branta lutningar och klarar inte tunga vikter eller höga hastigheter. Detta begränsar banans kapacitet och gör den sårbar för störningar, som i olyckliga fall kan förorsaka industrin driftstopp med stora förluster som följd. Den kan därför inte nyttjas tillfredsställande för landets viktiga godstransporter.

Placeringen av Stambanan genom Norrlands inland är varken strategisk för industrins transporter eller för persontrafik. De flesta städerna är belägna längs kusten vilket innebär att resenärerna får åka en stor omväg genom inlandet om de ska åka tåg. Restiderna är således långa och turerna få.

Norrbotniabanan, en ny kustnära järnväg mellan Umeå och Luleå bedöms skapa förutsättningar för en hållbar samhällsutveckling, ökad konkurrenskraft för näringslivet och en positiv regional utveckling som gagnar hela landet. Den nya järnvägen ska i första hand förstärka godstrafiken, men även möjliggöra persontrafik längs Norrlandskusten.

En ny järnväg mellan Umeå och Luleå ger möjlighet till både tyngre och längre tåg. Med Norrbotniabanan beräknas företagens transportkostnader minska med upp till 30 procent. En sådan effektivisering får inte bara genomslag i norr utan i hela landet eftersom mer än hälften av den tunga godstrafiken kommer från norr med destination i söder. Norrbotniabanan innebär att den regionala persontrafiken mellan Umeå, Skellefteå, Piteå och Luleå kan utvecklas. Restiderna på sträckan kan med Norrbotniabanan halveras, något som förstärker möjligheterna till arbetspendling.

Figur 1. Norrbotniabanan med Etapp 1, Umeå-Skellefteå och sträckan Dåva-Gryssjön.

Norrbotniabanans övergripande ändamål är att, i enlighet med de transportpolitiska målen, bidra till en långsiktig hållbar utveckling vilket har ekonomiska, sociala och ekologiska dimensioner. En hållbar utveckling förutsätter att dessa dimensioner samspelar och därför ska Norrbotniabanan tillgodose:

- Framtidsinriktad och hållbar näringslivsutveckling.
- Samspelande arbets- utbildnings- och bostadsmarknader genom regionförstoring.
- Samverkande bebyggelse och transportsystem.
- God miljö och långsiktig hållbarhet.

Denna planlägningsbeskrivning ger information om hur projektet Norrbotniabanan, sträckan Dåva-Gryssjön, kommer att planläggas, när allmänheten kan påverka samt vilka beslut som kommer att fattas.

Vad har hänt?

Planeringen av Norrbotniabanan har pågått under en längre tid. Den påbörjades enligt tidigare process med förstudie, utredning och plan, men följer nu den nya planlägningsprocessen från 2013. Nedan följer en kort sammanställning av de utredningar som har genomförts:

Idéstudier

I mars 2003 påbörjade Trafikverket idéstudier för ny järnväg på sträckan Umeå-Luleå-Haparanda. Trafikverket rekommenderade år 2004 sträckan Skellefteå-Piteå som en lämplig första etapp, men framhöll att förstudier bör upprättas för hela sträckan för att klargöra om utbyggnad av hela sträckan Umeå-Luleå skulle bli aktuell.

Förstudier

2004-2006 genomförde Trafikverket tre förstudier på sträckan Umeå-Luleå. I förstudierna studerades flera tänkbara korridorer mellan Umeå-Luleå på en översiktlig nivå.

Järnvägsutredningar

Trafikverket genomförde mellan 2006-2011 sex järnvägsutredningar. I järnvägsutredningarna beslutades en utredningskorridor för lokalisering längs hela sträckan. Den beslutade utredningskorridoren för järnvägsutredningen (JU) 110, Sträckan Umeå-Robertsfors, ligger till grund för den fortsatta planläggningen av delen Umeå-Dåva-Gryssjön.

Samråd

I samband med idéstudier, förstudier och järnvägsutredningar har samråd skett med representanter från berörda kommuner, Länsstyrelserna i Västerbottens och Norrbottens län och andra berörda myndigheter, samebyar, organisationer, näringsliv samt med allmänheten. Synpunkter som framkommit genom samtal och möten har dokumenterats och beaktats i utredningarna liksom de skriftliga yttranden som inkommit till Trafikverket.

Kompletterande linjeutredning och vald järnvägslinje

Arbetet med järnvägsplanen började med framtagande av linjealternativ där tre linjer presenterades i maj 2018. Nya förutsättningar för utformning av regionalstågsstationen samt synpunkter kring både järnvägslinje och den kommunala planeringen gjorde att Trafikverket har utrett justeringar av de tre järnvägslinjerna, linje Norr, linje Central och linje Syd, som presenterades i maj 2018.

Det fördjupade utredningsarbetet utifrån de nya förutsättningarna påbörjades i december 2018 och avslutades i juni 2019. Då beslutades att linje Central var det linjealternativ som ska ligga till grund för kommande planförslag. Parallellt med utredningsarbetet fortsatte Trafikverket att föra samtal med Umeå kommun, Skogsforsk, Norra Skog samt andra intressenter kring planförslagets utformning.

Stationsläget i Sävar

Under 2019/2020 har utredningar genomförts för att identifiera den optimala placeringen av regionalstågsstationen i Sävar. I utredningen gjordes en bedömning hur väl stationslägena uppfyller projekt mål för funktion, miljö och ekonomi. Tre plattformslägen och fyra stationslägen, läge A-D, har utvärderats utifrån projektets målformuleringar. För stationsläge A har ytterligare en plattformsplacering studerats, varav stationslägena benämnts A1 och A2.

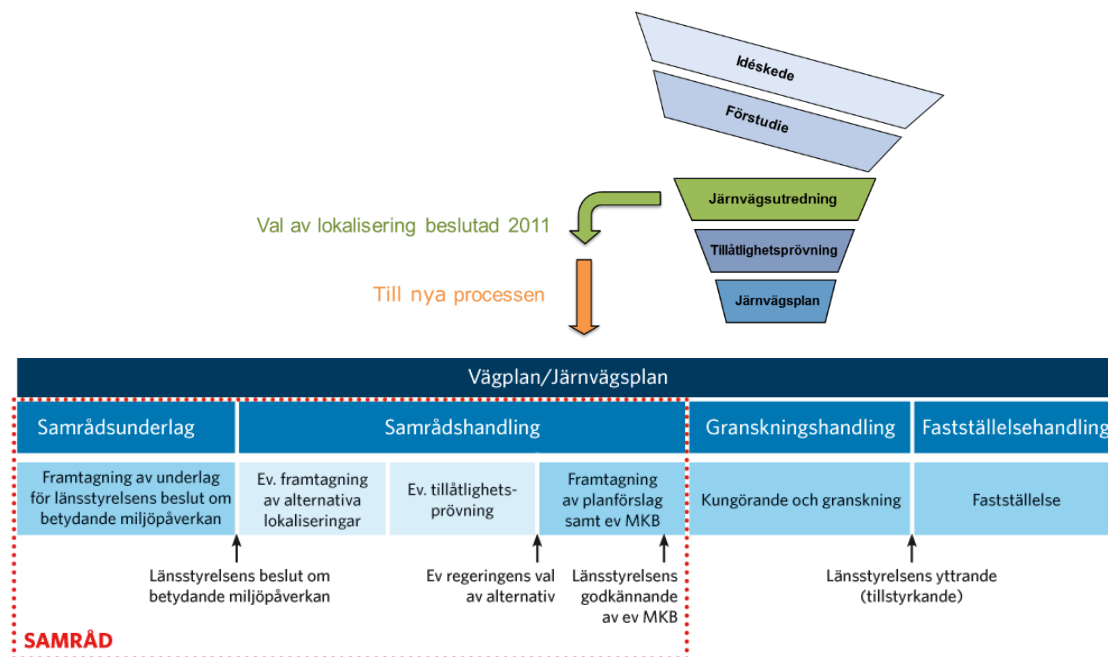
I februari 2020 beslutade Trafikverket att stationsläge A2 är det alternativ som fortsatt utreds i samverkan med Umeå kommun.

Järnvägsplan, Samråd om anläggningens utformning och dess konsekvenser

Ett samrådsmöte för planförslagets samrådshandling var planerat i Sävar den 31 mars 2020 men fick ställas in på grund av pandemin Covid-19. Istället hölls ett digitalt samråd med allmänheten under perioden 31 mars–22 april 2020. Synpunkter har inkommit från myndigheter och organisationer, allmänheten och berörda fastighetsägare. Yttranden har tagits hand om och beaktats i pågående utredningar.

Så här planerar vi arbetet

Planering av Norrbotniabanan påbörjades enligt en tidigare process med förstudie, utredning och plan men följer nu den nya planläggningsprocessen från 2013 (se figur 2).

Figur 2. Planläggningsprocessen

Samråd är viktigt under hela planläggningen. Det innebär att Trafikverket tar kontakt och för dialoger med andra myndigheter, organisationer och berörd allmänhet för att Trafikverket ska få in deras synpunkter och kunskap. De synpunkter som kommer in sammanställs i en samrådsredogörelse.

Vad händer framöver?

Utformningen av planförslaget är färdigt och miljökonsekvensbeskrivningen ska godkännas av länsstyrelsen. Därefter kommer planförslaget att kungöras och ställas ut för granskning. Underrättelse om granskning skickas ut till berörda fastighetsägare, kommunen, och andra berörda myndigheter. Under granskningstiden ges möjlighet att yttra sig över planen. Granskning planeras till maj-juni 2021.

Efter granskning sammanställs de synpunkter som kommit in. Eventuella ändringar görs i planen. Därefter begärs länsstyrelsens tillstyrkan över planen innan den skickas till Trafikverket i Borlänge för fastställelse. Planen planeras vara färdig för fastställelse under 2021.

Planerad tidpunkt för byggstart av sträckan Dåva-Gryssjön är tidigast 2024.

När kan du påverka

Samrådet är en fortlöpande process som pågår under hela planläggningen. Det innebär att Trafikverket tar kontakt och för dialoger med andra myndigheter, organisationer och berörd allmänhet för att Trafikverket ska få deras synpunkter och kunskap. Synpunkterna som kommer in under samråd bemöts och sammanställs i en samrådsredogörelse.

Du kan vara med och påverka planprocessen genom att närvara vid samråd samt inkomma med skriftliga synpunkter under tiden järnvägsplanen finns tillgänglig för samråd och granskning. Järnvägsplanen kommer att finnas tillgänglig för granskning under maj-juni 2021. Nedan följer en tidplan med troliga tidpunkter för kommande aktiviteter:

Vill du veta mer?

Denna planlägningsbeskrivning kommer att uppdateras löpande under projektet. Hör gärna av dig till oss om du har frågor! Mer information om projektet hittar du på vår hemsida <http://www.trafikverket.se/nara-dig/projekt-i-flera-lan/Norrbotniabanan/>